

DANIEL ŠPINAR

umělecký ředitel Činohry Národního divadla

JANA DVOŘÁKOVÁ

ředitelka Činohry Národního divadla

MEZINÁRODNÍ DIVADELNÍ FESTIVAL PRAŽSKÉ KŘÍŽOVATKY 2019

30. září – 6. října 2019 na Nové scéně

Třetí ročník mezinárodního divadelního festivalu Pražské křižovatky opět přivádí mimořádná zahraniční představení. Jde o inscenace a projekty úspěšné na evropských festivalech, všechny posouvají světové divadlo a jindy než na Pražských křižovatkách je v tuzemsku nelze vidět. Letošní ročník festivalu jako by tematicky svíral motiv hlasu, naslouchání, slyšení. Konkrétně zachytí hlasy zábavy, ale nechá mluvit i publikum, či úplně utiší herce. Festival rovněž takto připomíná dědictví Václava Havla, vztah divadla a politiky a letos rovněž třicáté výročí sametové revoluce. Kromě samotných představení nabídnou Pražské křižovatky – jak již je na přehlídce zvykem – přednášky, besedy s tvůrci, workshopy. To vše v prostorách Nové scény a jejího okolí.

Letošní ročník festivalu hledá způsoby, jimiž divadlo může být politické. Kromě toho, že takzvané politické divadlo přivádí na jeviště politiky a politiku v explicitní podobě, může používat i jiné socio-politické prostředky a strategie. Jednou z nich je bezpochyby umění poslouchat a opravdu slyšet. Rozpoznat lidský hlas je jeden ze základních socializačních nástrojů od samého dětství. Od okamžiku, kdy se narodíme, posloucháme, a tudíž chápeme, že nejsme na světě sami, že jsou zde s námi i jiní. A divadlo je místo, kde to konáme bez ustání: setkáváme se s ostatními a slyšíme je. Rozpoznáváme rozdíly a nasloucháme. To totiž znamená porozumět. Což ovšem není rychlý proces: pokud ho uspěcháme, porozumíme nakonec jen tomu, co už jsme dávno věděli. Takže slyšet a poslouchat vlastně znamená hlavně rozpoznávat a nebát se odlišnosti.

Program zahájí polské divadlo **TR Warszawa**. Režisérka **Anna Karasińska** přiveze inscenaci *Fantasia*, která dostojí svému názvu: na jevišti je šest herců a průběžně dostávají instrukce, kým se mají stát. Nejde o psychologické vcítění, spíš o hru mezi slovem, fyzickou přítomností performerů a divákovou fantazií – protnou se všechny tyto elementy a stvoří jevištní zázrak?

Slovenské komorní divadlo Martin přijede s inscenací českého režiséra **Jiřího Havelky** *Zem památá*, v níž se tvůrci zabývají osudem slovenské normalizační hvězdy popu Karola Duchoně. Inscenace stojí na řadě tehdejších písní – vypadá jako čistá show, přitom ale klade otázku, co je člověk ochoten obětovat pro slávu a jak ta funguje v socialistické zemi.

Se zvukem, hudbou a loutkovitostí si pohrává i **Flora Détraz** v tanečním představení bez pohybu *Muyte Maker*. Čtyři tanečnice sedí za stolem, jsou za vlasy přivázané ke stropu a s diváky komunikují minimálním pohybem – zato intenzivní mimikou. To Novozélandanka působící v Belgii **Kate McIntosh** provádí v rámci své performance *All Ears* akustické experimenty přímo s diváky.

Němka libanonského původu **Rima Najdi** zase představí scénický koncert s ironickým názvem *Happy New Fear*, v jehož průběhu použije experimentální hudbu, zvukový design, projekce a živou rozhlasovou hru. Táž umělkyně předvede ještě projekt *Dress ME How YOU Like* – malé skupinky diváků budou autorku oblékat v šatně Nové scény. Je to zábavný a intimní způsob kontaktu s performerkou, který intenzifikuje stereotypy, jež vkládáme do oblečení ve spojitosti s kulturou.

Způsob, jakým mezi sebou komunikujeme, budou reflektovat i dvě konverzační cvičení *Building Conversation*. První z nich je *Konverzace beze slov* – a inspirována je každoročními setkáními Inuitů, na nichž se scházejí náčelníci, aby na sebe hodiny beze slov hleděli. Dalším inspiračním zdrojem byla performance Mariny Abramović *The Artist is Present*, během níž návštěvníci seděli naproti umělkyni a vymezený čas jí mlčky hleděli do očí. Taková mimořádná konverzace diváka nechá zažít, v čem spočívá lidský kontakt, a propojí skupinu velmi přímočarým způsobem.

Druhá konverzace, nazvaná *Společné myšlení – pokus*, je založena na teorii a výzkumu kvantového fyzika Davida Bohma, podle nějž existuje samoregulační mechanismus, díky kterému je skupina lidí schopna debatovat bez moderátora. Člověk prý nikdy nemyslí sám – jeho myšlení se vždy vztahuje k myšlení ostatních. Podle Bohma je konverzace prostor, kde lze společně zkoumat a upravovat modely skupinového myšlení: „Lidé mají tendenci považovat společné vědomí za

„sdílenou blaženost“. Je to možné, ale pokud tomu tak má být, musíme urazit určitou cestu. Musíme sdílet to, co si opravdu myslíme. Nemůžeme nikomu nic vnucovat. Pokud lidé dokážou sdílet své frustrace a rozdílné názory a společný hněv a držet se ho – pokud budeme naštvaní společně –, pak dojdeme ke společnému vědomí.“

Festival zakončí inscenace brazilské režisérky **Christiane Jatahy** *Julia*. Ta nás v adaptaci hry Arthura Strindberga *Slečna Julie* přivede do vily v Riu de Janeiro, kde dcera pána domu propadne vášni k otcovu černošskému řidiči. Je to hra s city, manipulací, sociální nerovností v místech, o nichž máme jen malou představu. Plasticitu příběhu násobí inscenační styl live-cinema.

Sodja Lotker, Marta Ljubková
dramaturgyně festivalu

PROGRAM FESTIVALU:

- 30. 9. 18:30 Adéla Součková (Česko): Smrti myšlenek** | Nová scéna – videogalerie
19:30 TR Warszawa (Polsko): Fantasia | Nová scéna
21:00 Rima Najdi (Německo – Libanon): Happy New Fear | Nová scéna – budova B
- 1. 10. 18:00 Svetlana Slapšak (Slovinsko): Demokracie a divadlo – od vzájemného rozvoje k jejich politické destrukci** | Nová scéna – horní foyer
20:00 Slovenské komorné divadlo Martin (Slovensko): Zem pamätá | Nová scéna
20:00 Rima Najdi (Německo – Libanon): Happy New Fear | Nová scéna – budova B
- 2. 10. 18:00 Gundega Laiviņa (Lotyšsko): Kde se čas stává prostorem** |
Nová scéna – horní foyer
- 3. 10. 17:00–20:00 Rima Najdi (Německo – Libanon): Dress ME How YOU Like** |
Nová scéna – šatna
20:00 Flora Détraz (Francie): Muyte Maker | Nová scéna
- 4. 10. 17:00–20:00 Rima Najdi (Německo – Libanon): Dress ME How YOU Like** |
Nová scéna – šatna
20:00 Kate McIntosh (Nový Zéland – Belgie): All Ears | Nová scéna – budova B
- 5. 10. 17:00–21:00 Building Conversation (Nizozemí): Konverzace beze slov** |
nám. Václava Havla a zkušebny
17:00–21:00 Building Conversation (Nizozemí): Společné myšlení – pokus |
nám. Václava Havla a zkušebny
20:00 Kate McIntosh (Nový Zéland – Belgie): All Ears | Nová scéna – budova B
- 6. 10. 17:00–21:00 Building Conversation (Nizozemí): Konverzace beze slov** |
nám. Václava Havla a zkušebny
17:00–21:00 Building Conversation (Nizozemí): Společné myšlení – pokus |
nám. Václava Havla a zkušebny
20:00 Christiane Jatahy (Brazílie): Julia | Nová scéna

Podrobný program s anotacemi a informace o doprovodných akcích najdete na stránkách www.prazskekrizovatky.cz.

KONTAKT PRO MÉDIA:

Kateřina Ondroušková, public relations Čínohry a Laterny magiky
tel.: 224 901 236
mobil: 777 208 249
e-mail: k.ondrouskova@narodni-divadlo.cz

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

PIETRO FILIPI

PARTNEŘI INSCENACÍ

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

Prof. Dr. Dadjia Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Český rozhlas

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

